

ΑΡΧΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΣΕΣ

Ασκήσεις

Να απαντήσετε σε δύο από τις πέντε ασκήσεις:

1. Ποια στοιχεία στο κείμενο που ακολουθεί αποδεικνύουν ότι η Μίλητος υπήρξε μία από τις αρχαιότερες και σπουδαιότερες πόλεις της Μικράς Ασίας;

Η Μίλητος υπήρξε μία από τις παλαιότερες και σπουδαιότερες πόλεις της Ιωνίας, χτισμένη στις εκβολές του ποταμού Μαιάνδρου. Κατά τους αρχαίους χρόνους ήταν παραλιακή και διέθετε τέσσερα λιμάνια, ενώ σήμερα απέχει 9 χιλιόμετρα από τη θάλασσα, λόγω των προσχώσεων του ποταμού. Η παράδοση αναφέρει ότι στο β' μισό του 11ου αιώνα π.Χ. η πόλη αποικίστηκε από Ίωνες με αρχηγό τον Νηλέα, γιο του Κόδρου, στοιχείο που ενισχύεται από την εύρεση γεωμετρικού οικισμού. Η πόλη γνώρισε μεγάλη πνευματική και οικονομική άνθηση από εκεί κατάγονταν μεγάλες μορφές της αρχαίας ελληνικής διανόησης, όπως ο Θαλής, ο Αναξίμανδρος, ο Αναξίμανης, ο Εκαταίος κ.ά. Στα τέλη του 7ου αιώνα π.Χ. εισήγαγε την κοπή νομίσματος από ήλεκτρο και ίδρυσε αποικίες, από τις οποίες σπουδαιότερες ήταν η Ναύκρατη στην Αίγυπτο, η Αβυδος και η Κύζικος στην Προποντίδα, η Αμισός, η Σινώπη, η Τραπεζούντα, ο Ολβία και η Απολλωνία στον Εύξεινο πόντο. Η Μίλητος πρωτοστάτησε στην Ιωνική επανάσταση, που καταπνίγηκε με τη ναυμαχία της Λάδης (494 π.Χ.) και μετά την οποία η πόλη ισοπεδώθηκε από τους Πέρσες. Μετά τη ναυμαχία της Μυκάλης (479 π.Χ.) άρχισε η ανοικοδόμησή της με αφετηρία το ιερό του Απόλλωνα και τον ναό της Αθηνάς. Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάνικα

2. Μελετήστε το απόσπασμα από το έργο του Ηρόδοτου:

Στους Πέρσες είναι απαγορευμένο να μιλούν για πράγματα που δεν επιτρέπεται να κάνουν. Ως πιο αισχρό πράγμα θεωρούν το ψέδος, κατόπιν το να οφείλει κανείς χρήματα. Και τούτο για πολλούς λόγους προπάντων όμως, όπως λένε, για τον λόγο ότι όποιος χρωστάει χρήματα, όλο και κάποιο ψέμα λέει.

Ηρόδοτος, Ιστορία Α. 138

Ποιες πληροφορίες δίνει ο Ηρόδοτος για τους Πέρσες; Ποια νομίζετε ότι είναι η στάση του απέναντί τους;

3. Πώς παρουσιάζονται οι Αθηναίοι και οι Πέρσες στο απόσπασμα που ακολουθεί και σε ποια πολεμική αναμέτρηση αναφέρεται;

Όταν τα στρατεύματα έλαβαν θέση και οι θυσίες έδειξαν καλά αποτελέσματα, οι Αθηναίοι, μόλις δόθηκε το σύνθημα της επίθεσης, όρμησαν τρέχοντας εναντίον των εχθρών. Το διάστημα που τους χώριζε δεν ήταν λιγότερο από οχτώ στάδια. Οι Πέρσες, όταν τους είδαν να έρχονται εναντίον τους τρέχοντας, ετοιμάζονταν να τους δεχτούν και προς στιγμή νόμισαν ότι οι Αθηναίοι έχασαν τα λογικά τους. Τους έβλεπαν να είναι λίγοι και, παρά το γεγονός αυτό, να ορμούν κατά πάνω τους, χωρίς μάλιστα να διαθέτουν ιππικό και τοξότες. Αυτά έβαλαν με το νου τους οι βάρβαροι. Οι Αθηναίοι, όταν άρχισε η σύγκρουση, πολεμούσαν γενναία. Πρώτοι, απ' όσο ξέρουμε, όρμησαν εναντίον των βαρβάρων και πρώτοι άντεξαν να αντικρύσουν την περσική ενδυμασία και αυτούς που τη φορούσαν. Ως τότε και το όνομα μόνο των Μήδων προκαλούσε τρόμο στους Έλληνες.

Ηρόδοτος, Ιστορία, 6. 112

4. Σε ποιους αφιέρωσε ο ποιητής Σιμωνίδης το επίγραμμα* που ακολουθεί και γιατί;

Ὡ ξείν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε
κείμεθ' ἀ τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

Ξένε, πες στους Λακεδαιμονίους ότι εδώ

είμαστε θαμμένοι, πιστοί στις εντολές τους.

(επίγραμμα: είδος πολύ σύντομου ποιήματος που αρχικά χαραζόταν σε επιτύμβια και αναθηματικά μνημεία, αργότερα –από την ελληνιστική εποχή– έγινε ανεξάρτητο ποίημα με επιδεικτικό (επαινετικό) περιεχόμενο μεγάλων ανδρών, έργων τέχνης ή και με ερωτικό περιεχόμενο.)

5. Ο αρχαίος τραγικός ποιητής Αισχύλος στην τραγωδία του με τίτλο Πέρσες παρουσιάζει έναν Πέρση αγγελιαφόρο να αφηγείται στην περσική αυλή τη ναυμαχία της Σαλαμίνας.

Όταν με τ' άσπρα τ' άτια της η μέρα
φωτοπλημμύριστη άπλωσε σ' όλο τον κόσμο,
μια πρώτα ακούστηκε απ' το μέρος των Ελλήνων
βουή τραγουδιστά με ήχο φαιδρό να βγαίνει
και δυνατ' αντιβούιζαν μαζί και οι βράχοι
του νησιού γύρω, ενώ τρομάρα τους βαρβάρους
έπιασεν όλους, που έβλεπαν πως γελαστήκαν.
Γιατί δεν ήταν για φευγιό που έψαλλαν τότε
σεμνόν παιάνα οι Έλληνες, μα σαν να ορμούσαν
μ' ολόψυχη καρδιά στη μάχη, ενώ όλη ως πέρα
τη γραμμή των της σάλπιγγας φλόγιζε ο ήχος.
Κι αμέσως τα πλαταγιαστά με μιας κουπιά τους
χτυπούνε με το πρόσταγμα τη βαθιάν άρμη
και δεν αργούνε να φανούν όλοι μπροστά μας.
Το δεξί πρώτο, σε γραμμή, κέρασ ερχόταν
μ' όλη την τάξη, κι έπειτα κι ο άλλος στόλος
από πίσω ακλουθά. και τότε ήταν ν' ακούσεις
φωνή μεγάλη από κοντά: «Εμπρός, των Ελλήνων
γενναία παιδιά! να ελευθερώσετε πατρίδα,
τέκνα, γυναίκες και των πατρικών θεών σας
να ελευθερώσετε τα ιερά και των προγόνων
τους τάφους· τώρα για όλα 'ναι που πολεμάτε».

Αισχύλος, Πέρσες στ. 386-405 (μετάφρ. Γ. Γρυπάρη)

α. Πώς παρουσιάζει ο Πέρσης αγγελιαφόρος τους Έλληνες πολεμιστές; Ποια είναι η στάση του απέναντί τους; β. Για ποιους λόγους οφείλουν να πολεμήσουν οι Έλληνες σύμφωνα με τη φωνή που ακούγεται στους τελευταίους πέντε στίχους;